

УДК 81"243:[159.9+378.147]

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.4.1.27>

А. М. ТАРАСЮК

старший викладач кафедри романо-германської філології та перекладу,

Білоцерківський національний аграрний університет,

м. Біла Церква, Київська область, Україна

Електронна пошта: vikann@meta.ua

<http://orcid.org/0000-0003-0084-0248>

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗВО

У статті проведено змістовний аналіз питань щодо оптимізації навчання англійської мови у закладі вищої освіти. Визначено ключові складники оптимізації іншомовного навчання: підвищення цілеспрямованості навчання, посилення його мотивації, інформаційної місткості змісту освіти, застосування сучасних методів навчання, активізація темпів навчальних дій, розвиток рефлексивних навичок праці, використання комп'ютерів та інших новітніх інформаційних технічних засобів навчання. У роботі розглянуті психологічні механізми та особливості їх функціонування під час навчання іншомовного читання: смислове зорове сприйняття, ймовірне прогнозування, мислення, пам'ять, увага як психологічні механізми професійно-орієнтованого читання. На основі аналізу психолого-педагогічної літератури з теми запропоновано рекомендації для методики навчання професійно-орієнтованого читання англійською мовою у вищій школі.

Зазначається, що особистісно-орієнтований підхід до студента у процесі викладання англійської мови у закладі вищої освіти досягається впровадженням та використанням нових інформаційно-комунікаційних технологій під час навчального процесу, що визначається головним концептуальним напрямом вищої освіти, також він передбачає диференціацію та індивідуалізацію навчання. Висвітлюється, що застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій породжує нові форми навчання, які сприяють формуванню мотивації, вирішенню освітніх завдань у контексті викладання англійської мови, переосмисленню теоретичних та методичних уявлень про процес навчання англійської мови з погляду пристосування навчальної системи до особливостей конкретного процесу навчання з метою його оптимізації на основі: врахування психологічних особливостей учнів (вид пам'яті, тип темпераменту тощо); забезпечення прийнятних психофізіологічних характеристик взаємодії того, хто навчається, з комп'ютером; вибору індивідуального темпу роботи та засобу презентації матеріалу, здійснення оптимальної стратегії управління процесом іншомовного навчання.

Ключові слова: оптимізація, психофізіологічні характеристики, засоби інформаційно-комунікаційних технологій, інтенсифікація освіти, викладання англійської мови для спеціальних цілей, заклад вищої освіти, методи оптимізації, індивідуально-психологічний аспект.

Вступ. На сучасному етапі розвитку науки і техніки опанування іноземною мовою, зокрема англійською, є обов'язковою вимогою для фахівця будь-якого профілю. Відповідно до стандарту дисципліни «Англійська мова» у закладі вищої освіти навчання англійської мови має бути комунікативно орієнтованим та профільно спрямованим. Мета дисципліни – досягнення студентами рівня комунікативної компетенції, на якому можливе практичне використання англійської мови у майбутній професійній діяльності, а також із метою самоосвіти. Відповідно до стандарту майбутній фахівець повинен бути готовий до підтримки міжкультурних наукових контактів, участі у міжнародних конференціях, вивчення закордонного досвіду у контексті майбутньої спеціальності,

а також до здійснення ділових контактів із колегами з інших країн.

Процес вивчення іноземної мови завжди знаходився у центрі уваги не тільки фахівців-педагогів та методистів, а й учених-психологів. Ефективне володіння іноземною мовою на достатньому рівні є не тільки проблемою методу й методики викладання, а й проблемою адекватного використання психологічних механізмів опанування мовленнєвим та граматично-синтаксичним досвідом, адекватного присвоєння та інтерпретації лінгвістичних засобів іноземної мови з метою їх подальшого використання у комунікативній діяльності. Знання іноземної мови на достатньому рівні включає засвоєння ментальних репрезентацій навколишнього світу засобами цієї мови.

Іншими словами, володіння іноземною мовою на рівні реального використання лінгвістичного досвіду становить не тільки методичну, а й психологічну проблему.

Комплексний підхід до цілей викладання англійської мови у закладі вищої освіти вимагає введення всіх аспектів опанування мовою (письмо, розмовна мова, читання та слухання) як компонентів мети на рівних правах. Нехтування будь-яким аспектом приводить до відчутних втрат. Таким чином, оптимізація розглядається як одна із ключових методичних категорій.

Мета дослідження полягає у висвітленні психологічних аспектів оптимізації процесу навчання англійської мови у закладах вищої освіти. У процесі роботи вирішувалися такі **завдання**: здійснити теоретичний аналіз проблеми оптимізації іншомовного навчання у ЗВО; визначити ключові складники оптимізації навчання англійської мови; розглянути психологічні механізми та особливості їх функціонування під час навчання читання професійно-орієнтованих текстів англійською; розкрити принцип психоіндивідуалізації у комп'ютеризованому навчальному процесі з англійської мови.

Методи дослідження. У роботі були використані такі методи, як аналіз психолого-педагогічної літератури, синтез, систематизація, порівняння та узагальнення даних із проблеми оптимізації процесу навчання англійської мови.

Результати та дискусії. Оптимізація (від лат. *Optimus* – «найкращий») у загальному вигляді визначається як вибір найкращого, найсприятливішого варіанту з безлічі можливих дій, умов, засобів тощо [Башмакова 2003]. У процесі навчання оптимізація визначається як вибір такої методики, яка забезпечує досягнення найкращих результатів за мінімальних витрат часу та сил викладача та студентів у зазначених умовах. Оптимізація досягається не одним якимось хорошим, вдалим методом, мається на увазі свідомий, обґрунтований вибір викладачем одного з багатьох можливих варіантів.

Оптимізація навчання тісно пов'язана з поняттями ефективності та інтенсифікації навчання. Ефективність навчального процесу – це головна його характеристика, яка тим або

іншим засобом показує, наскільки реально отриманий результат навчального процесу відрізняється від запланованого, інтенціонального (бажаного) результату.

Сучасне управління вищою школою як одне зі своїх завдань розглядає оптимізацію навчального процесу, тобто підвищення ефективності навчальної праці на кожну одиницю часу. До її ключових складників належать: підвищення цілеспрямованості навчання, посилення його мотивації, інформаційної місткості змісту освіти, застосування сучасних методів навчання, активізація темпів навчальних дій, розвиток рефлексивних навичок праці, використання комп'ютерів та інших новітніх інформаційних технічних засобів навчання [Конишева 2003].

Оптимізація процесу навчання англійської мови у вищому навчальному закладі передбачає відбір цілей, завдань, змісту, форм, методів та засобів навчання так, щоб вони максимально враховували загальну мету навчання, закономірності та принципи навчання, особливості студентів та їх колективу, можливості викладачів англійської мови та забезпечували б досягнення максимально можливих у вищезазначених умовах навчальних результатів за мінімально необхідних витрат часу викладачів і студентів. Окрім цього, з метою оптимізації іншомовного навчального процесу доцільно дотримуватися адекватного співвідношення обсягів мовленнєвого матеріалу з кількісними характеристиками видів мовленнєвої діяльності. Розподіл навчального часу слід проводити оптимальним чином, з урахуванням реальних можливостей студентів та викладачів.

Сутність концепції вивчення англійської мови для спеціальних цілей (*English for Specific Purposes* – *ESP*) полягає у твердженні, що англійська мова має вивчатися тільки з урахуванням кінцевої мети її використання, як правило, має бути професійно орієнтованою, тобто англійська для програмістів, англійська для ділового спілкування тощо.

Навчання англійської мови для спеціальних цілей має такі особливості:

- професійно-орієнтований зміст, який насамперед враховує спеціальність студентів;
- ситуативне навчання, а саме навчання англійської мови на основі конкретних ситу-

ацій з метою сформувати у студентів навички професійного спілкування;

- навчання всіх видів мовленнєвої діяльності та аспектів мови у професійно орієнтованому аспекті;

- індивідуалізація процесу навчання.

Нові дослідження у галузі педагогіки та психології також зробили свій внесок у викладання англійської мови для спеціальних цілей. Особливу увагу стали приділяти особистості студента, його запитам, інтересам, ставленню до процесу навчання. Мотивація лягла в основу ефективності навчального процесу. Все вищезгадане визначає методичні та дидактичні принципи, згідно з якими відповідність змісту навчання вимогам та інтересам студента набуває ключового значення. Стандартним і досить ефективним шляхом досягнення цієї відповідності стало використання спеціальних тематичних текстів у процесі навчання різних груп – текстів із біології для біологів, економічних для економістів тощо. В основі такого підходу лежить твердження, що вивчення «спеціальних» текстів з їхньою термінологією підвищує мотивацію студента, тим самим процес навчання стає більш результативним.

У процесі навчання англійської мови для спеціальних цілей у закладі вищої освіти читання із професійною орієнтацією, на думку Т.С. Серової, має розглядатися з позицій суб'єкта, що читає, як мовленнєва діяльність, яка набуває своїх специфічних характеристик та функцій. Авторка визначає найбільш важливу особливість – вищезгаданий вид іншомовного читання входить у динамічну ієрархічну структуру діяльності фахівця, але ніколи не виступає ведучою, а є супутньою діяльністю. У визначенні розглянутого виду іншомовного читання авторка виходить із положення, що це складна мовленнєва діяльність, яка зумовлюється професійними інформаційними можливостями та потребами та є специфічною формою активного вербального письмового повідомлення-діалогу, ключові цілі якого – оперативна орієнтація та пошук, присвоєння та наступне цільове застосування накопиченого людством досвіду у професійних галузях знань [Серова 1988].

Т.С. Серова у своїй роботі приділяє пильну увагу розгляду психологічних механізмів та особливостей їх функціонування під час

навчання іншомовного читання: смислового зоровому сприйняттю, ймовірному прогнозуванню, мисленню, пам'яті, увазі як психологічним механізмам професійно орієнтованого читання. В аналізі смислового сприйняття мовленнєвого повідомлення авторка вважає важливим визначення його об'єкта, умов здійснення процесу, його характеристик та параметрів.

Таким чином, на основі аналізу психолого-педагогічної літератури з теми можна сформулювати рекомендації для методики навчання професійно орієнтованого читання англійською мовою у вищій школі:

- уявлення орієнтовної основи читацької діяльності студентів;

- сприйняття і осмислення мовлених засобів у процесі дій читання;

- застосування минулого актуалізованого вербального досвіду перед початком читання.

Т.С. Серова визнає ймовірне прогнозування одним із важливих психологічних механізмів, який виконує функцію «регуляції процесу розуміння», що є результатом діяльності читання. Це означає необхідність формування особливого механізму, який не відриває думку від мовленнєвих засобів та пов'язаний із мисленням і пам'яттю, із прогнозуванням мовленнєвих явищ. Аналіз психологічних механізмів мислення у професійно орієнтованому іншомовному читанні вимагає активувати розумову діяльність на всіх рівнях діяльності, враховуючи психологічні категорії мислення, без яких неможлива його успішність.

У процесі навчання професійно орієнтованого читання англійською мовою урахування психологічних механізмів пам'яті передбачає розв'язання питань оптимізації її процесів, а психологічні особливості сприйняття вимагають його активізації у контексті іншомовної освіти.

Також у пошуках засобів, які допоможуть оптимізувати процес навчання англійської мови для професійного спілкування, необхідне звернення до вивчення потреб студентів, тих цілей, які вони ставлять собі, приступаючи до занять з іноземної мови, тобто, щоб ефективно організувати мовно-розумову діяльність, необхідна мотивація. Мотив пояснює характер будь-якої мовленнєвої дії, тоді як комунікативний намір виражає те, яку комунікативну мету переслідує

той, хто говорить, плануючи ту чи іншу форму впливу на того, хто слухає.

Особлива роль у процесі навчання англійської мови у вищому навчальному закладі належить формуванню у студентів раціональних дій, які дозволяють забезпечити засвоєння іншомовного навчального матеріалу та подальше використання його на практиці, розкрити його сутність у повному обсязі; вийти за межі засвоєної інформації; усунути будь-які перевантаження під час використання потенційних можливостей логічного мислення і пам'яті; сприяти виникненню твердої впевненості в тому, що навчальний матеріал повинен бути засвоєний.

Крім того, належну увагу під час навчання англійської мови з елементами спеціалізації слід приділяти писемному мовленню як засобу формування та формулювання думки у письмових мовленнєвих знаках. На заняттях з англійської мови саме продуктивній стороні письма доцільно приділяти більше уваги, оскільки вищезгаданий вид діяльності формує письмову комунікативну компетенцію у студентів та розвиває вміння використання іншомовного письма на практиці як засобу спілкування. Навчання писемного мовлення міцно пов'язують з опануванням іншими видами мовленнєвої діяльності. Це складний інструмент мислення, який спонукає говоріння, слухання та читання англійською мовою [Бринцева 2020].

З метою підвищення якості та результативності навчання доцільно включати у методику викладання англійської мови у вищій школі засоби, які сприяють зниженню стану тривожності студентів і, відповідно, позитивно впливають на результати навчання, а також враховувати індивідуальні психологічні особливості особистості студентів, які сприяють прогресу у процесі вивчення англійської мови. Індивідуалізація навчання зумовлює, з одного боку, прискорення опанування англійською мовою, з іншого – поліпшення якості результатів усього курсу навчання. А крім того, забезпечує правильний та обґрунтований вибір засобів полегшення та міцності засвоєння навчального матеріалу.

Особистісно орієнтований підхід до особистості студента у процесі викладання англійської мови у закладі вищої освіти досягається впровадженням та використанням нових інформаційно-комунікаційних технологій під час

навчального процесу, що визначається головним концептуальним напрямом вищої освіти, також він передбачає диференціацію та індивідуалізацію навчання. Студенти в силу своїх психофізіологічних особливостей мають різні здібності, задатки, тому для засвоєння англійського навчального матеріалу різним студентам потрібна різна кількість часу, різна кількість вправ різного ступеня складності, щоб досягти певних результатів.

Використання комп'ютерних технологій у процесі навчання англійської мови у ВНЗ також дозволяє враховувати не тільки вікові особливості та рівень підготовки груп студентів, а й індивідуальні психологічні характеристики кожного учня. Принцип психоіндивідуалізації у комп'ютеризованому навчальному процесі з англійської мови забезпечується такими факторами, як:

- індивідуальний засіб контролю за навчальною діяльністю, тобто використання різних за ступенем версій комп'ютерних програм на базі тестування вихідного рівня знань студентів із можливістю переходу до складнішого або простішого варіанту роботи із програмою залежно від успішності результатів;

- можливість вибору індивідуального темпу роботи, а саме варіювання швидкості пред'явлення навчальної інформації на дисплеї та темпу діалогової взаємодії студента із комп'ютером;

- надання індивідуального набору засобів підтримки навчання – довідкових матеріалів англійською мовою, підказок та ключів;

- пристосування форми презентації навчального іншомовного матеріалу до індивідуальних особливостей сприйняття інформації конкретним користувачем.

Специфічною формою прояву індивідуального психологічного підходу у процесі вивчення англійської мови з використанням інформаційних комп'ютерних технологій визначається їх адаптивність, що реалізується у можливості пристосування навчальної системи до особливостей конкретного процесу навчання з метою його оптимізації на базі:

- врахування психологічних особливостей учнів – вид пам'яті, тип темпераменту тощо;

- забезпечення прийнятних психофізіологічних характеристик взаємодії студента з комп'ютером;

– вибору індивідуального темпу роботи та засобу презентації навчального матеріалу, здійснення оптимальної стратегії контролю за процесом навчання.

На думку деяких дослідників-методистів, принцип урахування індивідуальних особливостей найбільш повно реалізується саме при комп'ютерній формі навчання, оскільки комп'ютерні засоби мають потужний потенціал адаптуватися до потреб конкретного користувача [Смирнова 2013]. Процес взаємодії з комп'ютером у контексті застосування під час навчання англійської мови має відповідати вимозі дружності інтерфейсу. Вищезазначена специфічна вимога зумовлена необхідністю створення позитивного психоемоційного фону. У рамках програмного забезпечення дружній інтерфейс передбачає: вибір оптимального темпу та режиму взаємодії, гарантію надійності роботи комп'ютера, розвиток засобів допомоги користувачу та зворотного зв'язку, наявність засобів захисту від помилок.

Стосовно лінгво-дидактичної позиції дружності інтерфейсу виражається у подоланні психологічного бар'єру між комп'ютером та студентам завдяки створенню зручного й природного стилю їх взаємодії. З цією метою відбираючи засоби, необхідно враховувати вік студентів та головні цілі навчання – з одного боку, це підвищує рівень мотивації у навчанні та використанні інформаційно-комунікаційних технологій, що робить процес опанування іноземною мовою за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій максимально привабливим та цікавим, а з іншого – дозволяє оптимізувати навчальний процес, заощаджуючи час роботи студентів та викладача, й не відвертає уваги користувачів на другорядну інформацію [Смирнова 2016].

Існують різні шляхи досягнення дружності людино-комп'ютерної взаємодії у процесі викладання англійської мови. У деяких програмах використовується засіб персоніфікації комп'ютера, тобто приписування комп'ютеру деяких особистісних якостей, які притаманні людині. Такі програми передбачають включення у навчальний сценарій мотиваційних кадрів з репліками, які характерні для природного стилю спілкування між людьми. В інших програмах перевага віддається нейтральним невербальним засобам спілкування у вигляді

звукових, колірних або динамічних сигналів. Найбільш поширеним засобом створення позитивного психоемоційного фону під час роботи з електронними засобами навчального призначення вважається використання ігрових елементів та різноманітних засобів наочності – графіків, мультиплікації, звукового супроводу, чергування видів мовленнєвої іншомовної діяльності [Роберт 1994]. Інтерактивне навчання вирішує завдання релаксації, зняття нервового навантаження, перемикання уваги, зміни форм діяльності тощо.

Таким чином, застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій породжує нові форми навчання, які сприяють формуванню мотивації, вирішенню освітніх завдань у контексті викладання англійської мови, переосмисленню теоретичних та методичних уявлень про процес навчання англійської мови з погляду пристосування навчальної системи до особливостей конкретного процесу навчання з метою його оптимізації на основі: врахування психологічних особливостей студентів (вид пам'яті, тип темпераменту, тощо); забезпечення прийнятних психофізіологічних характеристик взаємодії того, хто навчається, із комп'ютером; вибору індивідуального темпу роботи та засобу презентації матеріалу, здійснення оптимальної стратегії управління процесом іншомовного навчання.

Висновки. За результатами проведеного теоретичного аналізу проблеми оптимізації навчання англійської мови у закладах вищої освіти у психологічно-педагогічній літературі встановлено, що оптимізація процесу іншомовного навчання – це насамперед відбір цілей, завдань, змісту, форм, методів та засобів навчання, які максимально враховують загальну мету навчання, закономірності та принципи навчання, особливості студентів та їх колективу, можливості викладачів англійської мови та забезпечують досягнення максимально можливих у зазначених умовах навчальних результатів при мінімально необхідних витратах часу викладачів та студентів. Особливе місце у вирішенні цих завдань належить розробленню психологічних аспектів оптимізації навчання англійської мови, які визначають не тільки цілі та завдання викладання, мотивацію, інтерес студентів тощо, але і самі методи та підходи до

навчання, у зв'язку з чим неможливо недооцінювати важливість психологічного компонента у процесі оптимізації навчання англійської мови у закладах вищої освіти. З метою підвищення якості та результативності іншомовного навчання доцільно також включати у методику викладання англійської мови у вищій школі засоби, які сприяють зниженню стану тривожності студентів і, відповідно, позитивно впли-

вають на результати навчання, а також враховувати індивідуальні психологічні особливості особистості студентів, які сприяють прогресу у процесі вивчення англійської мови.

Перспективи подальшого дослідження полягають в розробленні методичних рекомендацій з оптимізації навчання англійської мови у закладах вищої освіти з урахуванням психолого-педагогічних аспектів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Башмакова, И.С. (2003). К вопросу о формировании умений профессионального общения на иностранном языке у студентов неязыковых вузов. *Вестник МГЛУ. Москва. Вып. 477*.
2. Конишева, А.В. (2004). Современные методы обучения английскому языку. *Минск.: ТетраСистемс, 4*.
3. Роберт, И.В. (1994). Современные информационные технологии в образовании: дидактические проблемы; перспективы использования. *Москва: «Школа – Пресс», 205*.
4. Серова, Т.С. (1988). Психологические и лингводидактические аспекты обучения профессионально-ориентированному иноязычному чтению в вузе. *Свердловск: Изд-во Урал. ун-та, 232*.
5. Смирнова, Е.В. (2016). Социокультурные содержательно-методические аспекты электронных средств учебного назначения, ориентированные на развитие умений иноязычной деятельности. *Актуальные проблемы экономики и управления, 2 (10), 80–83*.
6. Смирнова, Е.В. (2013). Формирование коммуникативного пространства языковой среды в условиях иноязычного информационного и коммуникационного взаимодействия. *Балтийский гуманитарный журнал, 2, 33–36*.
7. Bryntseva, O.V. (2020). Professionally oriented teaching of foreign language writing of engineering students. *Problems of Engineer-Pedagogical Education, 69, 85–91*

REFERENCES

1. Bashmakova, I.S. (2003). K voprosu o formirovanii umeniy professionalnogo obscheniya na inostrannom yazyike u studentov neyazykovykh vuzov. [The question of the professional communication skills formation in a foreign language among students of non-linguistic universities]. *Vestnik MGLU. Moskva. Vyip. 477*. [in Russian].
2. Konyisheva, A.V. (2004). Sovremennyye metody obucheniya angliyskomu yazyku. [Modern methods of teaching English]. *Minsk.: TetraSistems, 4*. [in Russian].
3. Robert, I.V. (1994). Sovremennyye informatsionnyye tehnologii v obrazovanii: didakticheskie problemy; perspektivy ispolzovaniya. [Modern information technologies in education: didactic problems; prospects of use]. *Moskva: «Shkola – Press», 205*. [in Russian].
4. Serova, T.S. (1988). Psihologicheskie i lingvodidakticheskie aspekty obucheniya professionalno-orientirovannomu inoyazyichnomu chteniyu v vuze. [Psychological and linguodidactic aspects of teaching professionally oriented foreign language reading at a university]. *Sverdlovsk: Izd-vo Ural. un-ta, 232*. [in Russian].
5. Smirnova, E.V. (2016). Sotsiokulturnyye sodержatelno-metodicheskie aspekty elektronnykh sredstv uchebnogo naznacheniya, orientirovannyye na razvitie umeniy inoyazyichnoy deyatel'nosti. *Aktualnyye problemy ekonomiki i upravleniya*. [Socio-cultural content-methodological aspects of electronic means of educational purposes, focused on the development of skills in foreign language activities]. *2 (10), 80–83*. [in Russian].
6. Smirnova, E.V. (2013). Formirovanie kommunikativnogo prostranstva yazykovoy sredy v usloviyakh inoyazyichnogo informatsionnogo i kommunikatsionnogo vzaimodeystviya. *Baltiyskiy gumanitarnyy zhurnal, 2, 33–36*. [in Russian].
7. Bryntseva, O.V. (2020). Professionally oriented teaching of foreign language writing of engineering students. *Problems of Engineer-Pedagogical Education, 69, 85–91*. [in English].

A. M. TARASYUK

Senior Lecturer at the Department of Romano-Germanic Philology and Translation,

Bila Tserkva National Agrarian University,

Bila Tserkva, Kyiv region, Ukraine

E-mail: vikann@meta.ua

<http://orcid.org/0000-0003-0084-0248>

PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF OPTIMIZATION OF ENGLISH LANGUAGE TRAINING IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

The article provides a substantive analysis of the problems of English teaching optimization in a higher education institution. The key components of the optimization of foreign language teaching have been defined: increasing purposefulness of teaching, strengthening its motivation, information capacity of the educational content, applying the modern teaching methods, activating the pace of learning activities, developing reflective skills of work, using computers and other latest information technical means of teaching. The paper considers the psychological mechanisms and peculiarities of their functioning in the teaching of foreign language reading: the semantic visual perception, probable prediction, thinking, memory, attention as the psychological mechanisms of professionally oriented reading. Based on the analysis of psychological and pedagogical literature on the topic, the recommendations for the methodology of teaching professionally oriented reading in English at higher education institution have been formulated.

It is noted that the student-centered approach in the process of English teaching at a higher education institution is achieved through implementation and use of new information and communication technologies in the learning process, which is determined by the main conceptual direction of higher education; it also provides differentiation and individualization of learning. It is highlighted that the information and communication technologies generates new forms of learning, which contribute to the motivation development, solving educational problems in the context of English teaching, rethinking theoretical and methodological ideas about the process of English learning in the context of educational system adaptation to the features of a specific learning process to optimize it, based on: considering psychological characteristics of students (kind of memory, type of temperament, etc.); providing acceptable psycho-physiological characteristics of the interaction between a learner and computer, the choice of individual working pace and means of presentation of the training material, the implementation of optimal management strategy for the foreign language learning process.

Key words: optimization, psychophysiological characteristics, means of information and communication technologies, intensification of education, English teaching for special purposes, higher education institution, methods of optimization, individually-psychological aspect.